

*О.О. Баваровська,
м. Хмельницький*

Василь Павлович Гусько – фундатор бібліотечної справи на Хмельниччині

Стаття розкриває основні віхи життя і бібліотечної діяльності колишнього директора Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Островського В.П. Гуська.

Ключові слова: Хмельницький, обласна універсальна наукова бібліотека, методист, видання, бібліографічні покажчики.

Серед плеяди керівників обласної наукової універсальної бібліотеки імені Миколи Островського вагоме місце в її становленні та розвитку займає Василь Павлович Гусько. Усе своє трудове життя він присвятив обласній науковій бібліотеці та зробив значний внесок у розвиток та удосконалення бібліотечної справи на Хмельниччині. У стінах обласної наукової бібліотеки він пройшов своє становлення від простого методиста до директора бібліотеки, висококваліфікованого бібліотекаря, чудового аналітика, професійного організатора бібліотечних процесів. Його наукові дослідження здобули визнання в Україні.

Народився В.П. Гусько 19 квітня 1920 року в с. Хотьківці Ружичнянського (нині Красилівського) району Хмельницької області в селянській родині. У 1934 році закінчив Хотьковецьку семирічну школу. Навчався в Тульчинському культосвітньому училищі і після його закінчення 1937 року, розпочав трудову діяльність інструктором-методистом Кам'янець-Подільської обласної бібліотеки для дорослих. У жовтні 1939 року був призваний Кам'янець-Подільським міським військкоматом до армії. 1941 року закінчив артилерійське училище і продовжував служити в армії.

У боях під Сталінградом (нині м. Волгоград, Росія) у вересні 1942 року був поранений і попав у полон. В німецькому полоні був до квітня 1945 року. Після звільнення працював офіцером зв'язку при російській місії по репатріації радянських громадян з Німеччини в СРСР.

У січні 1946 році повернувся в обласну бібліотеку і продовжував працювати методистом. То були нелегкі роки, відчувалася післявоєнна розруха. Василь Павлович вступив та успішно закінчив заочне відділення Харківського державного бібліотечного інституту.

З 1947 по 1949 рік працював завідувачим читальним залом, з 1950 по 1966 рік – завідувачем науково-методичного відділу обласної

універсальної наукової бібліотеки. З 1966 р. – заступник директора ОУНБ. Під його керівництвом велась активна бібліографічна, видавнича, методична робота, упорядкування мережі, централізація бібліотек області, впровадження бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК). 1959 року побачив світ інформаційний бюлетень “Література про Хмельницьку область”, який з часом переріс у щорічний показник. Був упорядкований показник “Радянська Хмельниччина”, присвячений 50-річчю радянської влади, започатковані регулярні випуски показників “Наші знатні земляки” та “Знатні люди Поділля”. Вбачаючи краєзнавчу роботу пріоритетним напрямком, він підготував низку методично-бібліографічних матеріалів: “Краєзнавчій роботі – постійну увагу”, буклети “Бібліотека – колгоспному виробництву”, “До віруючих з книгою” та ін.

З 1977 по 1984 рік працював на посаді директора обласної бібліотеки. Завдяки професійним якостям Василя Павловича бібліотека стала відомою в Україні. За його активної участі проводились обласні, міжобласні, республіканські семінари, школи передового досвіду, науково-практичні конференції, вивчення, узагальнення, впровадження в практику досвіду роботи бібліотек області, республіки, країни. Він керував дослідженнями: “Вивчення інтересів читачів”, “Стан формування та використання фондів”, “Довідково-інформаційне забезпечення вчених і спеціалістів сільського господарства”, “Вдосконалення системи міжбібліотечного абонементу”. За його ініціативи бібліотека провела республіканське міжвідомче дослідження “Радянський читач – робітник України початку 80-х років” (1982-1983 рр.). Василь Павлович неодноразово виступав з ґрунтовними доповідями на республіканських конференціях, ділився досвідом роботи на семінарах, школах передового досвіду директорів обласних бібліотек. Як результат активної діяльності бібліотеки 1984 року проведено обласну міжвідомчу науково-практичну конференцію “Книжковим фондам – постійну увагу”.

Значний внесок зробив Василь Павлович у розвиток районних і сільських бібліотек. Під його безпосереднім керівництвом було проведено централізацію бібліотек області. Праця В.П. Гуська належно оцінена державою, він нагороджений знаком “За відмінну роботу”, медаллю “За доблесну працю” та неодноразово його портрет заносився на обласну Дошку пошани.

На посаді директора працював до виходу на заслужений відпочинок у 1984 році. Залишився активним читачем бібліотеки, завжди був бажаним гостем у колективі, за його участі в бібліотеці проходила значна кількість заходів.

Помер В.П. Гусько в грудні 2001 року.

Праці В.П. Гуська

1. Бюлетень з досвіду роботи бібліотек Хмельниччини. – Хмельницький, 1965. – 29 с.
2. Гусько В. П. За велінням часу: на допомогу бібліотекарів по інформаційному обслуговуванню спеціалістів сільського г-ва / В. П. Гусько, Л. А. Дебеленко – Хмельницький, 1974. – 9 с.
3. Гусько В. П. На пути к комплексной механизации / В. Гусько, И. Горобець // Библиотекарь. – 1978. – № 6. – С.47-48.
4. Гусько В. П. Пропаганда літератури про технічний прогрес / В. П. Гусько, Р. Ф. Шпилько : інструкт.-метод. та бібліогр. матер. на допомогу район., міськ., та сіл. б-кам області. – Хмельницький, 1960. – 6 с.
5. Гусько В. П. Семирічка орденоносної Хмельниччини: серія листівок на допомогу масовим бібліотекам / склали В. П. Гусько, Р. Ф. Шпилько – Хмельницький, 1959. – 51 с.
6. Жінка і релігія: короткі списки літератури на допомогу бібліотекам. – Хмельницький, 1974. – 16с.
7. І форма, і суть: всесоюз. огляд діяльності бібліотек області // Рад. Поділля. – 1967. – 1 лют.
8. Наші бібліотеки: до 2-го з'їзду бібліотеч. працівників Хмельниччини // Рад. Поділля. – 1967. – 18 квіт.
9. Організаційно-методична робота Городецької районної бібліотеки: з досвіду. – Хмельницький 1972. – 13 с.
10. Становлення бібліотечної справи на Хмельниччині: (нотатки одного з фундаторів) // Культура Поділля: історія і сучасність : матеріали II наук.-практ. конф., присвяч. 500-річчю м. Хмельницького. – Хмельницький, 1993. – С. 175-177.
11. Централізація в дії // Вібліотека. – К., 1980. – С. 95-102.
12. Ширити змагання бібліотек. – Хмельницький, 1965. – 6 с.

Про В.П. Гуська

1. Василишина В. О. Обласна бібліотека: постаті директорів / В. О. Василишина // Духовні витоки Поділля: творчі історії краю.: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 1994. – Ч.1– С.188-192. – Про Гуська – С.190-191.
2. Карван С. Л. Ветерани бібліотечної праці Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки / С. Л. Карван // Там само. – С. 185-188.– Про Гуська – С.186.
3. Площинський А. Будьте! Бо Ви того варті: [ювілей В.П. Гуська в ОУНБ] / А. Площинський // Поділ. кур'єр. – 2000. – 4 трав. – С. 12.

4. 100 років з часу заснування Хмельницької державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Островського // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2001 рік / склад. С. Михайлова. – Хмельницький, 2000. – С. 20-24. – Про Гуська – С. 22.
5. Хмельницька державна обласна універсальна наукова бібліотека імені М. Островського // Слободянюк П.Я. Культура Хмельниччини. – Хмельницький, 1995. – С. 233-237. – Про Гуська В.П. – С. 234
6. Хмельницька ОУНБ: історія заснування, роки становлення, поступу // Бібліотека і час : ювіл. зб., присвяч. 100-річчю ОУНБ. – Хмельницький, 2001. – С.10 – 19. – Про Гуська В.П. – С. 14.
7. Синиця Н. М. Хронологія основних подій в житті Хмельницької державної ОУНБ ім. М. Островського / Н. М. Синиця // Бібліотека і час : ювіл. зб., присвяч. 100-річчю ОУНБ. – Хмельницький, 2001. – С.4 – 8. – Про Гуська В.П. – С. 6.

Статья раскрывает основные вехи жизни и библиотечной деятельности бывшего директора Хмельницкой областной универсальной научной библиотеки им. Н. Островского В.П. Гусько.

Ключевые слова: Хмельницький, обласна універсальна наукова бібліотека, методист, видання, бібліографічні вказівники.

УДК 025.1:027.7:378.4(477.43-25)ХНУ(092)

*О.П. Григоренко,
м. Хмельницький*

В. М. Петрицька і наукова бібліотека Хмельницького національного університету

У статті розповідається про одного з лідерів бібліотечної справи України Валентину Михайлівну Петрицьку та трансформацію під її керівництвом наукової бібліотеки Хмельницького національного університету в провідний науково-інформаційний центр навчального закладу.